

JUBILÆUMSNUMMER:
SAND 25 ÅR

MERE JUBILÆUM? SCAN HER

OPHAV. Ved SANDs 5 års jubilæum, var en del af den oprindelige initiativgruppe samlet: En flok af dem, der fik nok: Nok af at blive set ned på og ikke have nogle rettigheder fordi de var hjemløse. Derfor startede de SAND. Fra venstre ses bagerst: Jørgen Jensen, Erik Hansen, AG, Aksel Beldring (konsulent, VFC). Forrest: Steen Viggo Jensen, Niels Elbrønd, Ole Svendsen.

SANDSIGER

Nr. 3
Marts
2026

SAND 25 år: Vi kæmper stadig for indflydelse

I denne måned fylder SAND 25 år. Vi opstod på trods; ud af kampen mod uretfærdighed og mod at blive set ned på som hjemløse. Og der er stadig nok at tage fat på.

Af Ask Svejstrup, sekretariatsleder i SAND

I år hvor SAND fejrer sit 25-års jubilæum, kan det lyde helt mærkeligt, at hjemløse på herberger og forsorgshjem ikke blev set, hørt eller lyttet til dengang SAND blev født. Udsagn fra forstandere som "jeg bestemmer selv, hvem der kommer ind på mit herberg, og SAND er ikke velkomne", var ikke unormale.

Men tag ikke fejl. Det var netop uretfærdigheder og hjemløses følelse af ikke at have noget at skulle have sagt, som var

drivkraften for SAND: At urimelighederne bliver større end den ydmyghed og den taknemmelighed, der skal til for at blive lukket ind af herbergets dør; ind i varmen, væk fra gaden og blive tilbudt hjælp til at få styr på nogle af problemerne. Det er det, der har fået hjemløse til at stå sammen, gå i flok og skabe det SAND, I kender i dag. Nu bliver vi faktisk lyttet til, respekteret og brugt af herberger og andre aktører på hjemløseområdet til at finde gode løsninger. I dag bliver vi bedt om at udpege medlemmer til udsætteråd, vi er i dialog med politikere og embedsmænd i både stat og kommune.

I ved alle sammen, at forholdene for hjemløse heller ikke er optimale i dag. Der er alt for få boliger, I kan betale.

Psykiatrien sejler. Herbergerne er fyldte. Væresteder spares væk. Kontanthjælpen sænkes.

Der er stadig nok at tage fat på i SAND. Vi har haft mange kampe og kan se frem til endnu flere. Det er blot kamppladsen, der har ændret sig og kampens form, der er anderledes i dag end for 25 år siden. Dengang kæmpede SAND for at få lov til at leve – for overhovedet at blive have en stemme. Nu har vi en stemme. Den bliver ikke altid lyttet til, men den er kraftig og levedygtig. Og det er forudsætningen for, at vi bliver lyttet til og taget med på råd.

Nu som dengang kæmper vi for at få indflydelse. For uretfærdigheder er der stadig nok af.

1995

Nærudvalget i Århus amt oprettes.

1996

Nærudvalget i Stor-
københavn oprettes.

Hjemløse stifter landsorganisation

8 0 hjemløse fra hele Danmark stiftede onsdag deres egen landsforening, Sammenslutningen af Nærudvalg i Danmark (SAND). Det skete på et repræsentantskabsmøde på kursuscenter Kystgården i Nyborg. Nærudvalgene i de enkelte amter repræsenterer et samarbejde af nuværende og tidligere beboere på amternes boformer for hjemløse - de tidligere forsorgshjem, herberger og pensionater.

»Den nye landsforening vil først og fremmest arbejde for at forbedre forholdene for hjemløse og for at forhindre hjemløshed og det, der ofte følger med», siger foreningens formand, Jan Gylling, der selv var tidligere hjemløs og til daglig arbejder i Nærudvalget for Hjemløse i København.

Han tilløjer, at SAND er uafhængig af politiske og religiøse interesser.

SANDs logo: FRA TRODS TIL KAMP

SAND har haft 2 logoer gennem tiden. Det første logo var mælkebøtten, der bryder gennem fliserne – på trods og i trods. Mælkebøtten, der gør det umulige og finder en vej frem, der hvor der egentlig ikke burde være nogen.

I 2025 skiftede vi officielt logo til 'kamphånden': En knyttet næve, der holder en nøgle. Logoet signalerer kamp: Kamp for at få en bolig og kamp for at beholde den.

”Det, at vi har eksisteret i 25 år, siger i den grad noget om SANDs berettigelse. Vi har bl.a. fået adgang til en lang række udsatteråd og partnerskaber, hvor man tager vores viden og erfaringer alvorligt. At vi i år var inviteret til nytårskur hos Kongen, er også en anerkendelse og siger noget om kendskabet til SAND og vores arbejde er blevet virkelig stort”.

Henrik Mas, formand for SAND, aktiv i SAND siden 2011.

1999

Formidlingscenteret for Socialt Arbejde får til opgave at understøtte brugerorganisationen på hjemløseområdet. 2 konsulenter blev sat på opgaven.

HVAD BETYDER SAND?

SAND stod for Sammenslutningen Af Nærudvalg i Danmark. Nærudvalget bestod af beboerrepræsentanter fra de amtslige boformer (herberger og forsorgshjem).

På generalforsamlingen d. 27. marts 2007 ændrede Sammenslutningen af Nærudvalg i Danmark, SAND navn til SAND – De hjemløses landsorganisation. Som konsekvens af navneændringen kom nærudvalgene til at hedde SAND udvalg.

”Jeg kom på Borgerskolen i Lemvig, blev præsenteret for Nærudvalget i Ringkøbing Amt og blev formand. Det har været tilfredsstillende at være med til at bygge noget op, der har styrket hjemløses situation”.

Johnny, aktiv i SAND 2001 – 2006

1999

Afholdelse af de første Temadage for beboere på herberger og forsorgshjem. 60 deltagere.

”Uden SAND – ingen bolig. Da jeg kom i SAND var jeg hjemløs og kunne end ikke give et menneske et kram. Nu har jeg haft bolig i mange år, været formand for udsatterådet i min kommune og har masser af mennesker omkring mig”.

Kim, aktiv i SAND siden 2008

”Vi ville finde fælles fodslag og kæmpe for vores rettigheder. Ambitionen var SAND som en paraply hen over boformerne. Vi ville have, man skulle kigge på de bagvedliggende grunde til hjemløsheden og adressere den i stedet for bare at putte folk i bolig. Vi kæmpede for netværk og støtte”.

Kristian, aktiv i SAND fra 2001 – 2007

2001

Den 28. marts. Hjemløse beslutter at danne SAND (Sammenslutningen af Nærudvalg i Danmark).

”SAND er jo en brugerorganisation - og med stor streg under bruger. Det har derfor, efter mange år som forstander, været et privilegium at komme om på den anden side og kæmpe sammen med brugerne for deres underprioriterede rettigheder. Specielt har jeg oplevet det som positivt at undervise brugerne i praktisk anvendelig jura på såvel bisidderkurser som lovgivningskurser. Det har været særligt vigtigt for mig, at kunne udstyre brugerne med redskaber, dels til selvhjælp, men også som færdigheder til at kunne hjælpe andre brugere”.

Ole Skou, pensioneret jurist og socialrådgiver i SAND

”SANDs styrke er modet til at råbe, når andre nøjes med at hviske. SAND tror på at levede erfaringer er grobunden for sand viden og SAND er ikke bange for at prøve nye veje, når hjemløse går forrest. Når hjemløse gik sammen med SAND, fik de et fællesskab, der forstod og en stemme, de kunne bruge både for sig selv og andre”.

René Nielsen, socialrådgiver, tidl. ansat i SAND

2007

Januar: SAND løsrives formelt fra Videns- og Formidlingscenter for Socialt Arb.

2007

Skifter navn til SAND - de hjemløses landsorganisation.

”Samarbejdet blev en øjenåbner”

Mit samarbejde med SAND startede allerede i den spæde opstarts år, hvor jeg som amtskonsulent havde ansvaret for hjemløseområdet og derfor havde kontakt med det lokale nærudvalg i Ribe amt. Vi havde et godt samarbejde i forhold til udvikling af f.eks. Det alternative plejehjem og andre tiltag. Da jeg i 2007 blev konsulent i Servicestyrelsen og her fik opgaven med at understøtte udbygning og konsolidering af SANDs interne struktur og eksterne aktiviteter og styrke brugerorganisering og brugerinddragelse på hjemløseboformer, kom jeg tæt på både SANDs bestyrelse, men også de forskellige udvalg eller arbejdsgrupper som SAND havde. Her husker jeg særligt opstart af kvindegruppen, hvor vi havde en dejlig tur til Marbæk ved Esbjerg i Forsorgshjemets hytte.

En anden stor del af samarbejdet handlede om de årlige temadage, hvor nye og gamle medlemmer, som i dag kunne deltage.

Temadagene i Svendborg i 2009 med de 8 deltagende kommuner i den første hjemløsestrategi og hvor temaet var ”Mindre snak og mere handling” blev en øjenåbner for både os, men i særlig grad for kommunerne som virkelig oplevede værdien af at involvere de brugere som hjemløsestrategien handlede om. Det betød, at der i alle kommunerne var interesse i at få SAND medlemmer med til de workshops, som senere blev afholdt.

Birthe Povlsen tidl. konsulent i Socialstyrelsen.

Dette er et uddrag. Læs hele indlægget på sandudvalg.dk

2010

December: SAND flytter i større lokaler på Sundholm. Lokalerne er istandsat af SANDs frivillige.

”Der er nogen, der vil mig og ser mig!”

Jeg havde 6 fantastiske år fra 2012- 2018 med SANDs Kvindenetværk, hvor jeg mødte de mest fantastiske kvinder fra hele landet. Kvinder, som alle var berørt af hjemløshed. Kvinder med hver deres historie, som de tillidsfuldt delte med mig.

Jeg har set og hørt hvad fællesskabet i SAND gør for den enkelte. Noget giver pludselig mening: Der er nogen, der vil mig, ser mig, og hører mig. Jeg har et sted at høre til. Nogen forventer noget af mig, hvad der er godt for mig. Jeg har noget at stå op til, selvom jeg har sovet på gaden. Nogen har brug for mig!

June Eliassen, projektleder, SANDs Kvindenetværk

2011

SAND kommer på Finansloven med et varigt driftstilskud på 3,6 mio. årligt.

2012

Februar: SANDs jurist Ole Skou bliver udpeget til Rådet for Socialt udsatte.

2016

September: SAND åbner sekretariat i Aarhus.

2018

Christina Strauss, SANDs formand, udpeges til Rådet for Socialt udsatte.

2020

Hjemløse, der fejlagtigt har været på integrationsydelse, får den kontanthjælp de har ret til.

2025

Retten til at klage over bortvisning fra et Herberg bevares.

2026

SAND fylder 25 år.

